

HELSE-, MILJØ- og SIKKERHETS DATABLAD

Slipp Opp

1. Identifikasjon av stoffet / produktet og av selskapet / foretaket

Utgitt dato	05.03.2008
Kjemikaliets navn	Slipp Opp
Artikkelnr.	9844402
Ikke deklareringspliktig pga.	Mindre enn 100 kg pr. år.

Importør

Firmanavn	AS Terjan
Besøksadresse	Tvetenveien 156, Oslo
Postadresse	Postboks 29, Hellerud
Postnr.	0618
Poststed	Oslo
Land	Norge
Telefon	22 27 99 70
Telefaks	22 27 99 71
E-post	terjan@terjan.no
Hjemmeside	http://www.terjan.no
Utarbeidet av	Hydro ProductionPartner, Anne S. Vidnes

2. Farlige egenskaper

Klassifisering	F+; R12 R52/53
Farebeskrivelse	Ekstremt brannfarlig. Skadelig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet. Trykkbeholder. Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50°C. Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom. Må ikke anvendes i nærheten av åpen ild eller glødende materiale. Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt. Oppbevares utilgjengelig for barn.

3. Sammensetning /opplysning om innholdsstoffer

Komponentnavn	Identifikasjon	Merking/klassifisering	Innhold
Keramisk pasta			20 - 50 %
Dimetylpentan	CAS-nr.: 108-08-7 EC-nr.: 203-548-0 Indeksnr.: 601-008-00-2	F; R11 Xn; R65 Xi; R38, R67 N; R50/53	1 - 5 %
Silikon	CAS-nr.: 63148-62-9		< 1 %
Propan/butanbladning	CAS-nr.: 61641-74-5	F+; R12	10 - 70 %
Kolonneforklaring	CAS-nr. = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- eller Elincsnnummer) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances; Ingrediensnavn = Navn iflg. stoffliste (stoffer som ikke står i stofflisten må oversettes hvis mulig). Innhold oppgitt i; %, %vkt/vkt, %vol/vkt, %vol/vol, mg/m ³ , ppb, ppm, vekt%, vol%		
FH/FB/FM	T+ = Meget giftig, T = Giftig, C = Etsende, Xn = Helsekadelig, Xi = Irriterende, E = Eksplosiv, O = Oksiderende, F+ = Ekstremt brannfarlig, F = Meget brannfarlig, N = Miljøskadelig.		
Komponentkommentarer	Butan inneholder mindre enn 0,1% butadien. For forklaring av inngående komponenters R-setninger, se pkt. 16.		

4. Førstehjelpstiltak

Generelt	I tilstilfelle bør lege kontaktes.
Innånding	Frisk luft, ro og varme. Kontakt lege hvis større mengde er innåndet eller pasienten kjenner ubehag.
Hudkontakt	Fjern tilsølt tøy. Vask huden med såpe og vann.
Øyekontakt	Fjern evt. kontaktlinser. Skyll straks med store mengder vann i min. 15 min. mens øyelokkene holdes åpne. Ved fortsatt besvær tilkall lege.
Svelging	Svelging er usannsynlig (aerosol). Gi fløte eller matolje. Fremkall ikke brekninger. Kontakt lege.
Informasjon til helsepersonell	Symptomatisk behandling.

5. Tiltak ved brannslukning

Passende brannslukningsmiddel	Pulver, skum, karbondioksid, vanntåke.
Uegnet brannslukningsmiddel	Vann i samlet stråle.
Brann- og eksplosjonsfarer	Aerosolboksen inneholder ekstremt brannfarlige gasser. Kan danne eksplosive blandinger med luft. Beholderne kan eksplodere ved kraftig oppvarming.
Personlig verneutstyr	Bruk friskluftsmaske når produktet er involvert i brann.
Annen informasjon	Beholdere i nærheten av brann flyttes og/eller nedkjøles med vann.

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Slukk alle tennkilder, unngå gnister, røyking og varme. Benytt personlig verneutstyr som angitt i pkt.8
Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Forhindre at produktet kommer ned i kloakk eller vassdrag.
Metoder til opprydding og rengjøring	Spill tas opp med absorberende materiale. Samles opp i egnede beholdere og leveres som farlig avfall (se pkt. 13).

7. Håndtering og lagring

Håndtering	Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt. Sprøyt ikke på åpen flamme eller noe annet glødende materiale.
Oppbevaring	Trykkbeholder. Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C. Må ikke punkteres eller brennes, selv når den er tom. Oppbevares utilgjengelig for barn. Oppbevares i henhold til bestemmelsene for brannfarlige varer. Oppbevares tørt og kjølig i godt ventilert rom.

8. Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

Administrative normer

Komponentnavn	Identifikasjon	Enhet	Norm år
Propan	CAS-nr.: 74-98-6 EC-nr.: 200-827-9 Indeksnr.: 601-003-00-5	8 t.: 900 mg/m ³ 8 t.: 500 ppm	2007
Butan	CAS-nr.: 106-97-8 EC-nr.: 203-448-7 Indeksnr.: 601-004-00-0	8 t.: 250 ppm 8 t.: 600 mg/m ³	2007

Eksponeringskontroll

Anbefalte overvåkingsprosedyrer	Ved eksponeringskontroll vurder egnet prøvetakingsmetode, og om stasjonær eller mobil prøvetaking er mest hensiktsmessig.
Annen informasjon	Administrativ norm: Dimetylpentan: 200 ppm, 800 mg/m ³ (oppgitt fra utenlandsk produsent/leverandør) Personlig verneutstyr skal være CE-merket og testet i henhold til relevant CEN-standard.
Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sørg for egnet ventilasjon, spesielt i lukkede rom. Det må ikke spises, drikkes eller røykes under arbeidet. Kontroller at verdiene for administrative normer ikke overskrides. Ved eksponeringskontroll: Vurder egnet prøvetakingsmetode, og om stasjonær eller mobil prøvetaking er mest hensiktsmessig.

Åndedrettsvern	Hvis effektiv ventilasjon ikke er mulig, bruk egnet åndedrettsvern. Filtertype Ax/P2.
Håndvern	Benytt hansker av motstandsdygtig materiale, f.eks.: Nitrilgummi eller Vitongummi. Gjennomtrengningstiden for dette hanskematerialet er ikke bestemt, og kan variere med hanskens tykkelse, eksponering og arbeidsoperasjon. Sørg for at hansken er hel uten huller eller rifter. Bytt hansker ofte! Kontakt evt. hanskeleverandør for hjelp til riktig valg av hansker.
Øyevern	Bruk godkjente vernebriller.
Annet hudvern enn håndvern	Bruk egnede verneklær ved risiko for direkte kontakt.
Annen informasjon	Dusj og øyeskyllingsutstyr bør finnes på arbeidsplassen.

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Aerosol.
Lukt	Svak, karakteristisk.

10. Stabilitet og reaktivitet

Forhold som skal unngås	Må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C.
Farlige spaltningsprodukter	Det forventes ikke å dannes farlige spaltningsprodukter ved normal håndtering.
Stabilitet	Produktet er stabilt ved de angitte lagrings- og bruksbetingelsene.

11 Toxikologisk informasjon

Øvrige helsefareopplysninger

Innånding	Propan vil ha en bedøvende virkning. Symptomene på overeksponering er hodepine, tretthet, kvalme, brekninger, bevisstløshet, beruselse.
Hudkontakt	Avfetter huden og vil ved langvarig og hyppig gjentatt kontakt kunne føre til rødhet og av og til eksem. Inneholder en liten mengde av et hudirriterende stoff. Mengden er under grensen for klassifisering.
Øyekontakt	Moderat irriterende.
Svelging	Ikke sannsynlig på grunn av produktets emballasje. Kan gi symptomer som ligner symptomer ved innånding. Fare for kjemisk betinget lungebetennelse hvis produktet når lungene ved oppkast eller lignende.

12. Miljøopplysninger

Øvrige miljøopplysninger

Økotoksisitet	Skadelig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
Mobilitet	Uløselig i vann. Flyter på vann.

13 Fjerning av kjemikalieavfall

Avfallskode EAL	EAL: 14 06 03 andre løsemidler og løsemiddelblandinger
NORSAS	7055 Spraybokser
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Leveres som farlig avfall til godkjent behandler eller innsamler. Koden for farlig avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.

14. Transportinformasjon

Proper Shipping Name	AEROSOLS
Varenavn (nasjonalt)	AEROSOLBEHOLDERE
Farlig gods ADR	Status: Ja UN-nr.: 1950 Klasse: 2 Fare nr.: 23

Farlig gods RID	Status: Ja UN-nr.: 1950 Klasse: 2
Farlig gods IMDG	Status: Ja Klasse: 2 EmS: F-D, S-U
Farlig gods ICAO/IATA	Status: Ja UN-nr.: 1950 Klasse: 2.1
Fareseddel	2.1

15. Opplysninger om lover og forskrifter

Faresymbol

Sammensetning på merkeetiketten	Keramisk pasta: 20 - 50 %, Dimetylpentan: 1 - 5 %, Silikon: < 1 %, Propan/butanbladning: 10 - 70 %
R-setninger	R12 Ekstremt brannfarlig. R52/53 Skadelig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
S-setninger	S2 Oppbevares utilgjengelig for barn. S9 Oppbevares på et godt ventilert sted. S16 Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt. S23 Unngå innånding av sprøytetåke.
Andre anmerkninger	Trykkbeholder. Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C. Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom. Må ikke anvendes i nærheten av åpen ild eller glødende materiale. Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt. Oppbevares utilgjengelig for barn.
Referanser (Lover/Forskrifter)	Norsk Stoffliste 2005 (Statens forurensningstilsyn, Arbeidstilsynet, Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap). Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære (Arbeidstilsynet, best. nr. 361), ADR, RID, IMDG, IATA, Micromedex Tomes CPS System. Forskrift om utarbeidelse, distribusjon m.v. av helse-, miljø og sikkerhetsdatablad. Forskrift om gjenvinning og behandling av farlig avfall, kap 11 (sist endret 16.11.2006). Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (2005). Arbeidstilsynets brosjyre om løsemidler.

16 Andre opplysninger

Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2 og 3).	R11 Meget brannfarlig. R12 Ekstremt brannfarlig. R38 Irriterer huden R50/53 Meget giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet. R52/53 Skadelig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet. R65 Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging. R67 Damp kan forårsake dødsighet og svimmelhet
Leverandørens anmerkninger	HMS-databladet er utarbeidet, kvalitetskontrollert og godkjent i henhold til gjeldende regelverk. Hydro Production Partner har ikke ansvar for feil eller mangler i opplysninger fra produsent / importør / omsetter. Produsent/leverandør oppgitt i seksjon 1 er juridisk ansvarlig for databladets innhold.
Kvalitetssikring av informasjonen	GK: 05.03.2008 , ASV.
Brukerens anmerkninger	Alle punkter i databladet er kontrollert og revidert i henhold til 29. ATP.
Ansvarlig for HMS-datablad	AS Terjan